

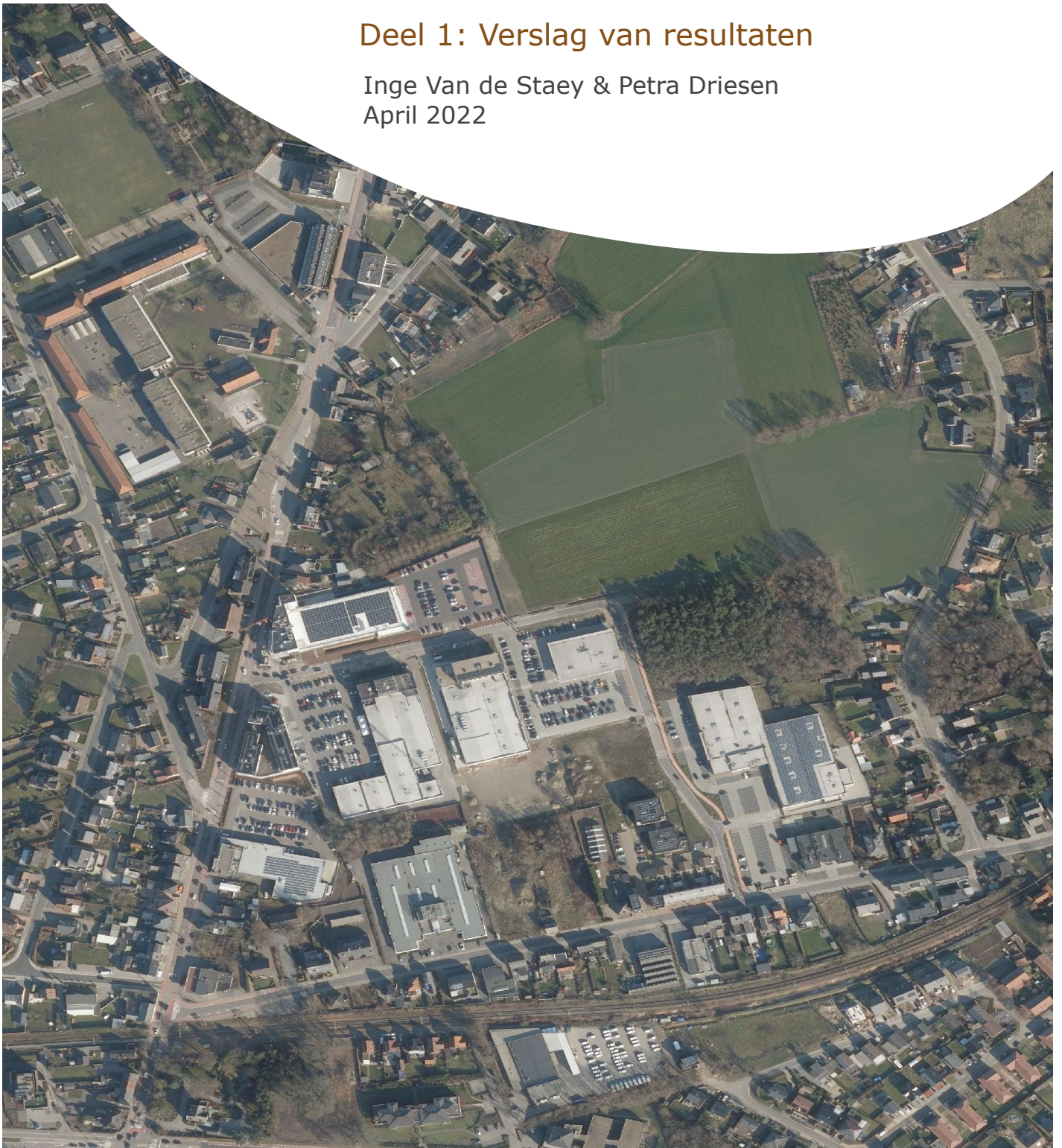
ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 1150

Archeologienota
Pelt, kruispunt Leopoldlaan-De Koel en
Haspershovenstraat
Herinrichting kruispunt en aanleg tijdelijke
ontsluitingsweg

Deel 1: Verslag van resultaten

Inge Van de Staey & Petra Driesen
April 2022

ARON-RAPPORT 1150

ARCHEOLOGIENOTA PELT, KRUISPUNT LEOPOLDLAAN – DE KOEL EN HASPERSHOVENSTRAAT HERINRICHTING KRUISPUNT EN AANLEG TIJDELIJKE ONTSLUITINGSWEG

Inge Van de Staey & Petra Driesen

Tongeren
2022

Colofon

ARON rapport 1150 – Archeologienota Pelt, kruispunt Leopoldlaan – De Koel en Haspershovenstraat. Herinrichting kruispunt en aanleg tijdelijke ontsluitingsweg.

Erkend archeoloog: Inge Van de Staey (OE/ERK/archeoloog/2015/00087)

Auteurs: Inge Van de Staey & Petra Driesen

Bijdragen: /

Foto's en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Wettelijk depot: D/2022/12.651/52

ARON bv bewaart op een beveiligde wijze enkel informatie over opdrachtgevers en initiatiefnemers met specifieke doelen. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Gegevens worden op vraag van de opdrachtgevers of initiatiefnemers aangepast of gewist.

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bv

Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250

INLEIDING	2
DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN.....	3
Hoofdstuk 1. Bureauonderzoek.....	3
1. Beschrijvend gedeelte	3
1.1 Administratieve gegevens.....	3
1.2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden	5
1.3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen	5
1.4 Werkwijze, verloop en actoren	9
2. Assessment.....	10
2.1 Situering van het onderzoeksgebied en gaafheid van het terrein	10
2.2 Archeologische situering.....	13
2.3 Impact van de bodemingrepen	15
2.4 Onderzoeksvragen	15
2.5 Datering en interpretatie	17
3. Samenvatting	18
DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	19
1. Gemotiveerd advies.....	19
1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	19
1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied	19
1.3 Impact van de geplande bodemingrepen	19
1.4 Bepaling van de maatregelen	20
BIBLIOGRAFIE	
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Kadasterplan	
Bijlage 2: Afbeeldingenlijst	
Bijlage 3: Plannen ontworpen toestand Zone 1 (a. Ontwerpplan Deel 1; b. Ontwerpplan Deel 2; c. Rioleringsplan)	
Bijlage 4: Plannen Zone 2 (a. plan bestaande toestand, b. grondplan wegenis, c. Typedwarsprofiel)	

INLEIDING

Voorliggende archeologienota is een aanvulling op de archeologienota die gemeld werd op 06/12/2019 en door Onroerend Erfgoed in akte werd genomen onder ID 13228.¹ Deze archeologienota behandelde de resultaten van het vooronderzoek uitgevoerd naar aanleiding van uit te voeren werken met betrekking tot de heraanleg van het kruispunt De Koel met de Leopoldlaan. Aangezien de projectzone werd vergroot met de aanleg van een tijdelijke ontsluitingsweg Haspershovenstraat, wordt een nieuwe archeologienota opgemaakt.

Gezien voor de realisatie van dit project een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vereist is, bodemingrepen uitgevoerd worden, het terrein niet volledig in een gebied ligt waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, het terrein niet volledig binnen een gabarit bestaande lijninfrastructuur valt, het terrein niet in een beschermde archeologische site of in een vastgestelde archeologische zone valt en de bodemingreep buiten het gabarit meer dan 1000 m² bedraagt, is het toevoegen van een bekrachtigde archeologienota aan de vergunningsaanvraag verplicht.²

Een archeologienota is een document dat opgemaakt wordt op basis van een archeologisch vooronderzoek en dat niet alleen administratieve gegevens van het onderzoeksgebied bevat, maar ook een verslag van de resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek, een voorstel van beslissing en een plan van aanpak voor de maatregelen die daaruit volgen.³ Het doel van het archeologisch vooronderzoek bestaat in het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische site in een onderzoeksgebied en indien deze aanwezig is te bepalen wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van de bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.⁴

De *Code van Goede Praktijk* versie 4.0 voorziet in de opmaak van een '*archeologienota met beperkte samenstelling*' indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en één doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader aantoont dat:

- 1° met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
- 2° de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
- 3° verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst.

Vermits de confrontatie van de uitgevoerde werken en de historische situering aantoonde dat verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst, werd enkel een bureauonderzoek met beperkte samenstelling uitgevoerd (Deel 1) en werd geen *Programma van Maatregelen* opgemaakt. Het gemotiveerd advies hiervoor wordt beschreven in Deel 2.

¹ Van de Staey e.a. 2019. <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/13228>.

² Zie hiervoor de beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek bij het aanvragen of verlenen van vergunningen. https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.

³ Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen CGP 2019, 15.

⁴ CGP 2019, 28.

DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN

HOOFDSTUK 1. BUREAUONDERZOEK

1. Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2022D271	
Naam en erkenningsnummer Archeoloog	Inge Van de Staey OE/ERK/Archeoloog/2015/00087	
Rechtspersoon	ARON bvba Archeologisch Projectbureau, Neremweg 110, 3700 Tongeren OE/ERK/Archeoloog/2015/00006	
Andere actoren en specialisten binnen het project	Functie	Naam
	Erkend Archeoloog Projectleiding	Inge Van de Staey Petra Driesen
Extern wetenschappelijk advies	Nvt.	Nvt.
Locatiegegevens	Limburg, Pelt, Leopoldlaan, De Koel, Haspershovenstraat.	
Oppervlakte	Het totale projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 9.110 m ² . Dit kan worden onderverdeeld in twee projectzones: Zone 1. Leopoldlaan – De Koel: 7.610 m ² Zone 2. Haspershovenstraat: 1.500 m ²	
Bounding box coördinaten	Zone 1: xMin,yMin 223888.17, 212494.30; xMax,yMax 224156.41, 212659.16 Zone 2: xMin,yMin 224169.32, 212535.81; xMax,yMax 224332.49, 212562.24	
Kadasternummers	Pelt, Afd. 1, Sect. A, openbaar domein en delen van percelen 155R2, 393K2, 389L2, 393V2, 1347A, 411, 430A 451L, 406A, 1332 ^E , 1329A, 1330A en 1337A	
Thesaurusthermen⁵	Bureauonderzoek, Pelt, Leopoldlaan, De Koel, Haspershovenstraat.	
Overzichtsplan verstoringen	<i>Zie Afb. 4: Kleurenorthofoto en 2.1 Situering van het projectgebied en gaafheid van het terrein</i>	

⁵ <https://inventaris.onroerendergoed.be/thesaurus>

1.2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden

Volgende onderzoeksvraag zal tijdens het bureauonderzoek behandeld worden:

Welke doorslaggevend aspecten uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader leiden tot de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling? Beschrijf deze aspecten.

Randvoorwaarden:

Vermits verwacht wordt dat aan de voorwaarden voor de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling voldaan zal worden, wordt de archeologienota volgens dit traject opgemaakt.

1.3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen

De initiatiefnemer plant werken te Pelt (prov. Limburg).

Zone 1 omvat de heraanleg van het kruispunt Leopoldlaan x De Koel en het noordelijk deel van de Koel. De Koel maakt deel uit van de ontsluitingsinfrastructuur van 'Den Dries' en sluit aan op de N712 Leopoldlaan die, als verbindingsweg tussen de centra van Neerpelt en Overpelt, de belangrijkste verkeersdrager in gebied. Het kruispunt wordt uitgerust met verkeerslichten en een linksafslagstrook voor de vlotte verkeersafwikkeling. Door de toevoeging van de linksafslagstrook worden ook de fiets- en voetpaden heraangelegd. In het noordelijk deel van de Koel wordt het bestaand fietspad vanaf de Sellekaertstraat aangesloten op het fietspad ter hoogte van het kruispunt. De bestaande grachten worden vervangen door een infiltratieriool.

In het kader van de heraanleg van het kruispunt De Koel wordt een tijdelijke ontsluitingsweg op de Haspershovenstraat voorzien als minder hinder maatregel (**zone 2**). Deze tijdelijke ontsluitingsweg wordt ter hoogte van de Haspershovenstraat 106 aangesloten op de Koel.

In het kader van de omgevingsvergunning zijn volgende bodemingrepen voorzien (*Afb. 3-4*, zie ook *BIJLAGE 3-4*):

ZONE 1

De wegenis van de Leopoldlaan en De Koel respectievelijk over een lengte van ca. 165 m en ca. 225 m worden verbreed en heraangelegd. De werken omvatten verder, langs weerszijden van deze wegen, de (her)aanleg van een fietspad en aanleg van een voetpad/groenstrook. Ten zuiden van het kruispunt wordt een zone ingericht met parkeerplaatsen.

Verwijdering bestaande verhardingen en dempen bestaande gracht

De bestaande verhardingen (cfr. wegenis ter hoogte van de Leopoldlaan en De Koel en de fietspaden ter hoogte van de Leopoldlaan) worden opgebroken alvorens nieuwe verhardingen aangelegd worden. Dit zal gebeuren tot op de maximale diepte van de verhardingen, zijnde ca. 50 tot 70 cm onder het huidige maaiveld.

Verder zal de bestaande gracht ten noorden van De Koel gedempt worden. Alvorens het dempen wordt op hetzelfde tracé een RWA-leiding aangelegd (zie *infra*).

Deze werken zullen machinaal gebeuren.

Aanleg van de nieuwe verhardingen (wegenis, fietspaden, voetpaden en parkeerplaatsen) en groenaanleg (BIJLAGE 3a en b)

De rijweg van de Leopoldlaan en De Koel wordt heraangelegd in een asfaltverharding. Ook de rijweg van de zone ten zuiden van het kruispunt, die zal worden ingericht met enkele parkeerplaatsen, zal in een asfaltverharding worden aangelegd. De parkeerplaatsen zelf (in totaal 12 stuks, waarbij drie bestaande parkeerplaatsen worden aangepast) worden aangelegd in betonstraatstenen. Hetzelfde geldt voor de voetpaden. De fietspaden zijn voorzien in rode beton. Voor de aanleg van deze verhardingen zal het terrein tot een gemiddelde diepte van ca. 50 tot 70 cm worden afgegraven.

Zones met groenaanleg vinden plaats naast de wegenis en rondom de zone die met parkeerplaatsen wordt ingericht. Hier zal gras worden ingezaaid, waarvoor bodemingrepen zijn gepland over een maximale diepte van ca. 20 cm onder het maaiveld. Verder staan op het ontwerpplan ook enkele aan te planten bomen naast de weg De Koel, die in zuidelijke richting doorloopt. Het aanplanten van deze bomen zal enkel plaatselijk bodemingrepen met zich meebrengen, tot ca. 80 cm diep, en zijn voorzien naast de bestaande wegenis. Het aanplanten van deze bomen is om deze reden niet binnen de contour van het projectgebied opgenomen.

Nutsleidingen (zie BIJLAGE 3c)

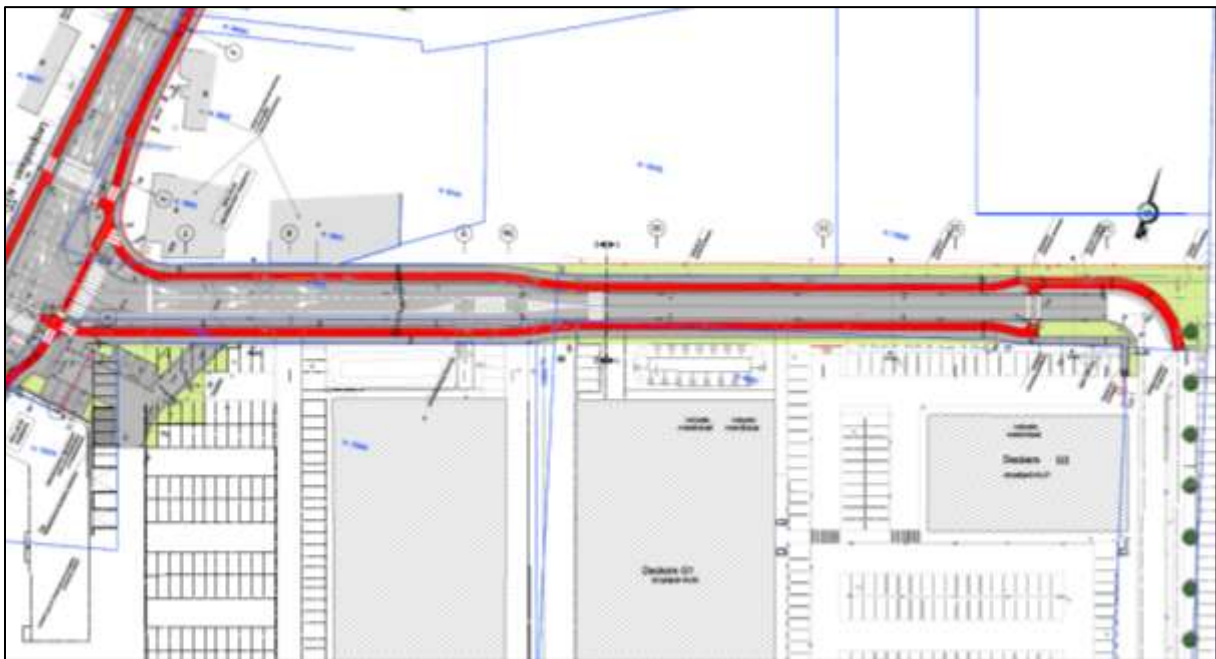
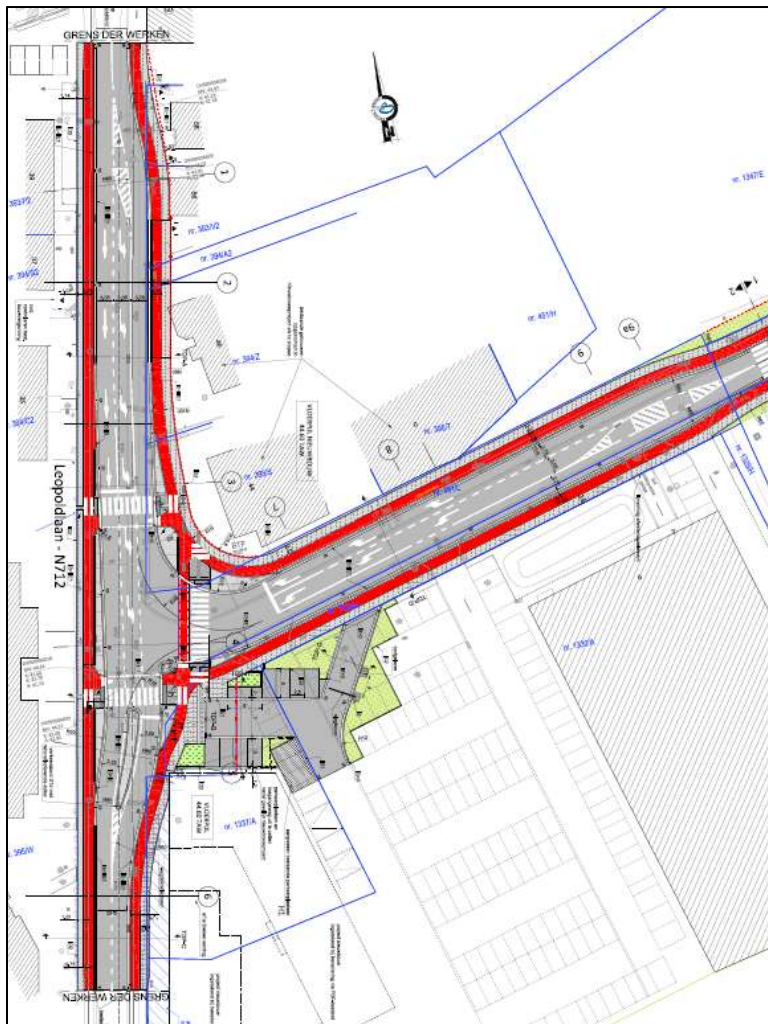
Een nieuwe regenwaterleiding komt in het noorden van de weg De Koel te liggen, ter hoogte van de bestaande gracht. Hiervoor is een uitgraving van 0,5 - max. 2,3 m diep voorzien. Deze leiding wordt ter hoogte van het kruispunt met de Leopoldlaan verbonden met de bestaande leiding ter hoogte van deze weg. In het noorden van de Leopoldlaan zal verder wel, over een afstand van ca. 18 m, een nieuwe RWA-leiding worden gelegd. Hetzelfde geldt voor de aanleg van een DWA-leiding, over een lengte van 3,5 m. Tenslotte zullen enkele bestaande putten van een nieuwe bovenbouw worden voorzien.

Over de aanleg van andere nutsleidingen is niets bekend maar er kan worden verwacht dat de huidige leidingen in gebruik blijven. Indien nieuwe leidingen worden aangelegd, wordt hiervoor een maximale uitgraafdiepte tot ca. 0,8 m onder het maaiveld verwacht.

Deze uitgravingen zullen in principe machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine, voor de nutsleidingen binnen een sleuf die net iets breder is dan de desbetreffende leiding.

Werfzone

De werfzone zal zich volledig binnen het huidige projectgebied bevinden en zal geen bijkomende bodemingrepen met zich meebrengen.

Afb. 3: Inplantingsplannen ontworpen toestand met de Leopoldlaan en het kruispunt (boven) en De Koel (onder) (Digitaal plan, dd, 18/10/2019 en aanmaatschaal 1.250).

ZONE 2

De aanleg van een tijdelijke ontsluitingsweg op de Haspershovenstraat, over een lengte van ca. 178 m.

Afbraak bestaande bebouwing

Op het terrein (perceel 155R2) zal de woning langs de Haspershovenstraat 106 worden gesloopt. Volgens het vrijstellingsbesluit artikel 13.2. 3° is het slopen van deze woning vrijgesteld van vergunningsplicht. De oppervlakte van de woning bedraagt minder van 100 vierkante meter.

Er is niet gekend of deze woning onderkelderd is. Indien onderkelderd kan plaatselijk van een verstoring van ca. 3,5 m diepte worden uitgegaan. Voor de delen die niet onderkelderd zijn kan algemene verstoringdiepte van ca. 50-80 cm worden aangenomen.

Rooien bomen

Bomen worden gekapt op percelen 411 en 430A (afd. 1 sectie A). De totale oppervlakte van deze ontbossing bedraagt ca. 233 m². De diepte van de bodemingrepen hangt af van de wijze van verwijdering van de stronken. Indien de stronken machinaal en compleet verwijderd worden, kan een maximale verstoringdiepte van 1,5 m onder het maaiveld verwacht kan worden. Indien de stronken enkel gefreesd worden met een puntfrees, reiken de bodemingrepen tot op maximaal 45 cm diepte.

Aanleg ontsluitingsweg en infrastructuur

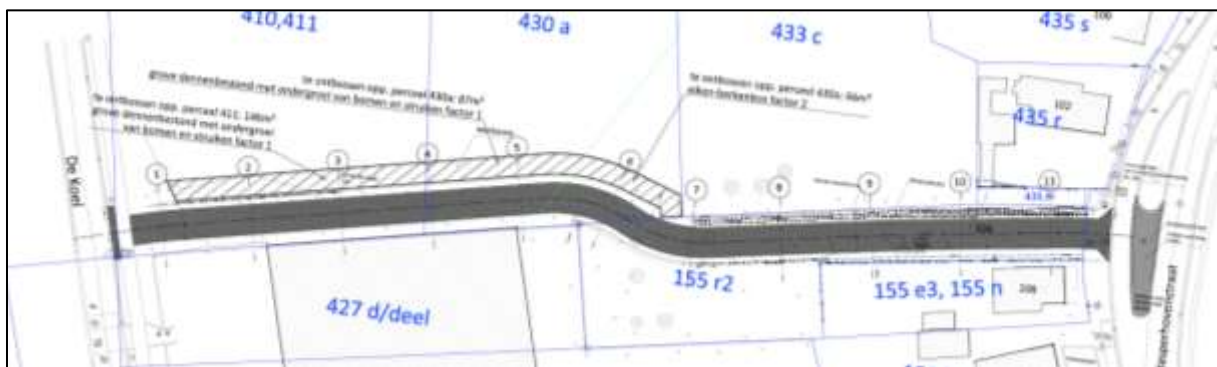
Voor de aanleg van de ontsluitingsweg dient voor het uitvoeren van het nieuwe profiel de weg in lichte ophoging worden aangelegd. Het oppervlaktewater infiltreert in de naastgelegen bermen.

Er wordt een rijweg aangelegd van 5 meter breed in asphalt, die aansluit tegen het vrij liggend fietspad in De Koel en tegen de betonnen watergreppel en trottoirband in de Haspershovenstraat. Tussen het vrijliggend fietspad en de betonnen trottoirband van De Koel wordt een verharde strook uit asphaltverharding voorzien.

Het midden eiland in de Haspershovenstraat wordt gedeeltelijk vervangen door een tijdelijke verharding in asphalt.

Ter hoogte van perceel 155r2 (afd. 1 sectie A) wordt er een infiltratieberm voorzien waarin het oppervlaktewater van de asphaltverharding kan infiltreren. Ter hoogte van de bebouwing zal het oppervlaktewater van de asphaltweg rechtstreeks afwateren in de naastgelegen bermen.

De diepte van de geplande bodemingrepen is beperkt tot een diepte van ca. 40 cm.

Afb.4: Inplantingsplannen ontworpen toestand met tijdelijke ontsluitingsweg op de Haspershovenstraat (Digitaal plan, dd, 04/02/2022 en aanmaatschaal 1.250).

1.4 Werkwijze, verloop en actoren

Gezien het bureauonderzoek betrekking heeft op een terrein dat reeds verstoord is in een recent verleden, diende bijzondere aandacht besteed te worden aan de confrontatie van de toekomstige werken met een korte historische situering om na te gaan of een doorslaggevend aspect kan leiden tot een archeologienota met beperkte samenstelling. Verder werd het projectgebied ook kort archeologisch gesitueerd. Uit deze confrontatie bleek dat verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst en dat dus effectief een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt kon worden (*CGP 12.5.3.3*).

De topografische kaart en kadasterkaart werd in het kader van dit vooronderzoek geraadpleegd en weergegeven. Ook de meest recente kleurenorthofoto's en de bodemkaart werden eveneens geraadpleegd. Andere kaarten werden omwille van het gevolgde traject (Archeologienota met beperkte samenstelling) niet geraadpleegd of weergegeven. Ze bleken ook geen aanvullende informatie te bieden die een potentieel tot kenniswinst aan kan tonen.

Verder werd het historisch verleden van het studiegebied ter aanvulling onderzocht. Specifiek archiefonderzoek werd niet uitgevoerd vermits het terrein in het verleden niet dicht bebouwd was. Volgende kaarten werden via de website *geopunt.be* geraadpleegd: de *Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden*, opgemaakt op initiatief van *Graaf de Ferraris* (1771-1778), de *Atlas der Buurtwegen* (1842) en de *Vandermaelenkaart* (1846-1854). Vanwege het gevolgde traject, i.e. de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling, worden ook deze kaarten niet weergegeven in het bureauonderzoek.

Om een inzicht te bekomen in de reeds gekende archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied en zijn directe omgeving werd ook de Centrale Archeologische Inventaris geraadpleegd.⁶ Deze online inventaris, opgesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid, biedt een overzicht van alle tot nu toe gekende archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Via het Geoportaal van Onroerend Erfgoed werd eveneens de inventaris van de beschermde archeologische sites, de inventaris van vastgestelde archeologische zones en de inventaris van gebieden waar geen archeologie te verwachten valt, geraadpleegd. Enkel de Centrale Archeologische Inventaris en de inventaris van gebieden waar geen archeologie te verwachten is, is in dit rapport opgenomen. De overige kaarten worden in dit bureauonderzoek niet weergegeven vermits ze niet relevant zijn in het gevolgde traject.

Voor zover voorhanden werd verder ook gebruik gemaakt van verschillende publicaties betreffende bureauonderzoeken en archeologische prospecties die in de omgeving verschenen. Van belang binnen deze archeologienota betreft de archeologienota van *HAAST bvba* m.b.t. de ontwikkeling van het terrein ten noorden van De Koel. Het betreft hierbij het rapport **Van de Konijnenburg** (2018) *Overpelt, Leopoldlaan 44-52/De Koel (Haast-Rapport 2018/57)*.⁷ Ook werd het rapport van de in 2016 uitgevoerde prospectie met ingreep in de bodem op een 1,2 ha groot terrein ten zuidoosten van het projectgebied, geconsulteerd. Het betreft: **Claesen J., Van Genechten B. & van de Konijnenburg R.** (2016) *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Overpelt – Vatana (ARCHEBO-Rapport 2016/021)*.⁸

Een visuele terreininspectie werd niet uitgevoerd. Een KLIP-plan werd niet aangevraagd. Via de meest recente orthofoto's en plannen aangeleverd door de initiatiefnemer, kon een beeld bekomen worden van de huidige inrichting en de gaafheid van het onderzoeksgebied en de omgeving.

Het bureauonderzoek werd uitgevoerd door *Inge Van de Staey* van het archeologisch projectbureau *Aron bv*.

⁶ <https://geo.onroerenderfgoed.be/> en <http://cai.onroerenderfgoed.be/>

⁷ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/9288>

⁸ <https://oar.onroerenderfgoed.be/publicaties/ROEV/3679/ROEV3679-001.pdf>

2. Assessment

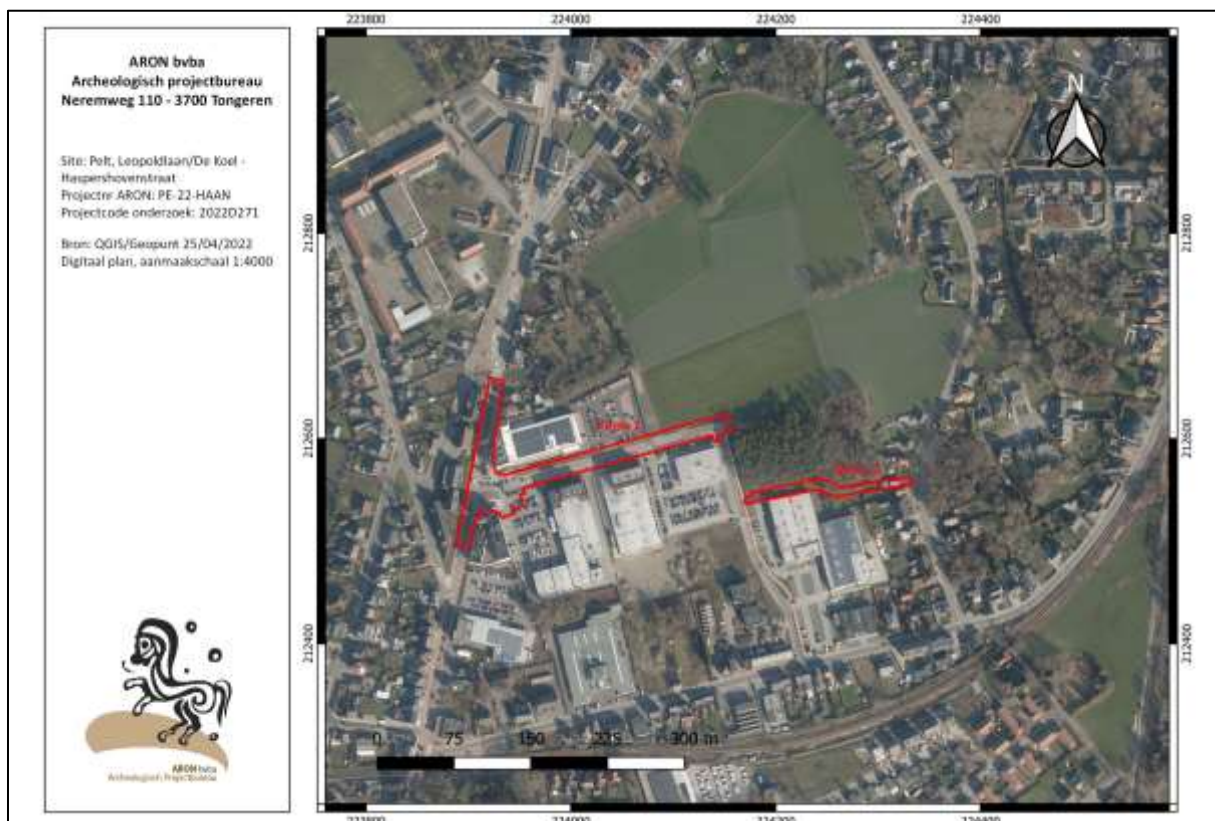
2.1 Situering van het onderzoeksgebied en gaafheid van het terrein

Het onderzoeksgebied situeert zich ten noorden van de kern van Pelt (Prov. Limburg), rondom het kruispunt van de Leopoldlaan met de weg De Koel (zone 1) en tussen de wegen De Koel en Haspershovenstraat (zone 2).

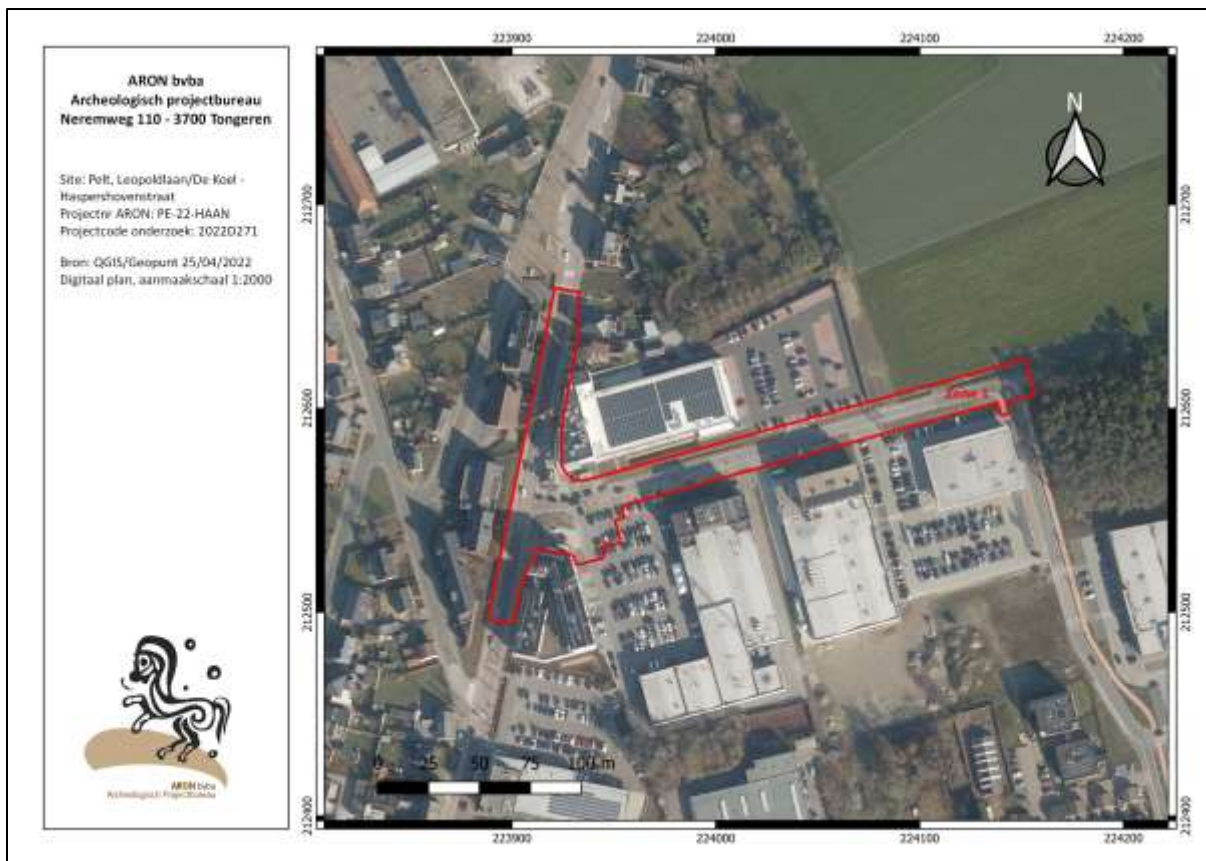
Op basis van de meest recente orthofoto (Afb. 5) wordt een beeld geschetst van de huidige situatie en de gekende verstoringen.

Zone 1 is op dit moment grotendeels geroerd ten gevolge van de aanleg van de huidige wegenis. Ook de noordzijde van de weg De Koel is geroerd door de aanleg van een gracht. Hetzelfde kan worden aangenomen voor het traject van de Leopoldlaan waarlangs beide zijden een fietspad aanwezig is en verder volledig door lintbebouwing wordt ingenomen. Onder het wegdek zijn bovendien meerdere nutsleidingen aanwezig. Ook de zone net ten zuiden van het kruispunt is momenteel verhard en reeds gedeeltelijk als parking in gebruik. Een deel werd bovendien recent voor de werfinrichting van het meer zuidelijk gelegen appartementsblok gebruikt. Recent werd ook de gehele zone ten zuiden van de Koel in ontwikkeling genomen met de bouw van een Albert Heyn en de inrichting van meerdere bedrijfshallen (Afb. 5b- Afb. 7). Er kan daarom voor de ganse zone 1 uitgegaan worden van een gemiddelde verstoringdiepte van ca. 50 tot 70 cm -mv. Plaatselijk, ter hoogte van de reeds aanwezige nutsleidingen en gracht, reikt deze verstoring dieper (tot max. 3m -mv).

Zone 2 situeert zich gedeeltelijk in bosgebied (percelen 411 en 430, afd. 1 sectie A), net ten noorden van een bedrijventerrein dat in 2016-2017 werd opgericht en toen archeologisch werd onderzocht (zie 2.2 *Archeologische situering*). De rest van het terrein is reeds bebouwd (perceel 155R2, woning Haspershovenstraat 106) (Afb. 5c).

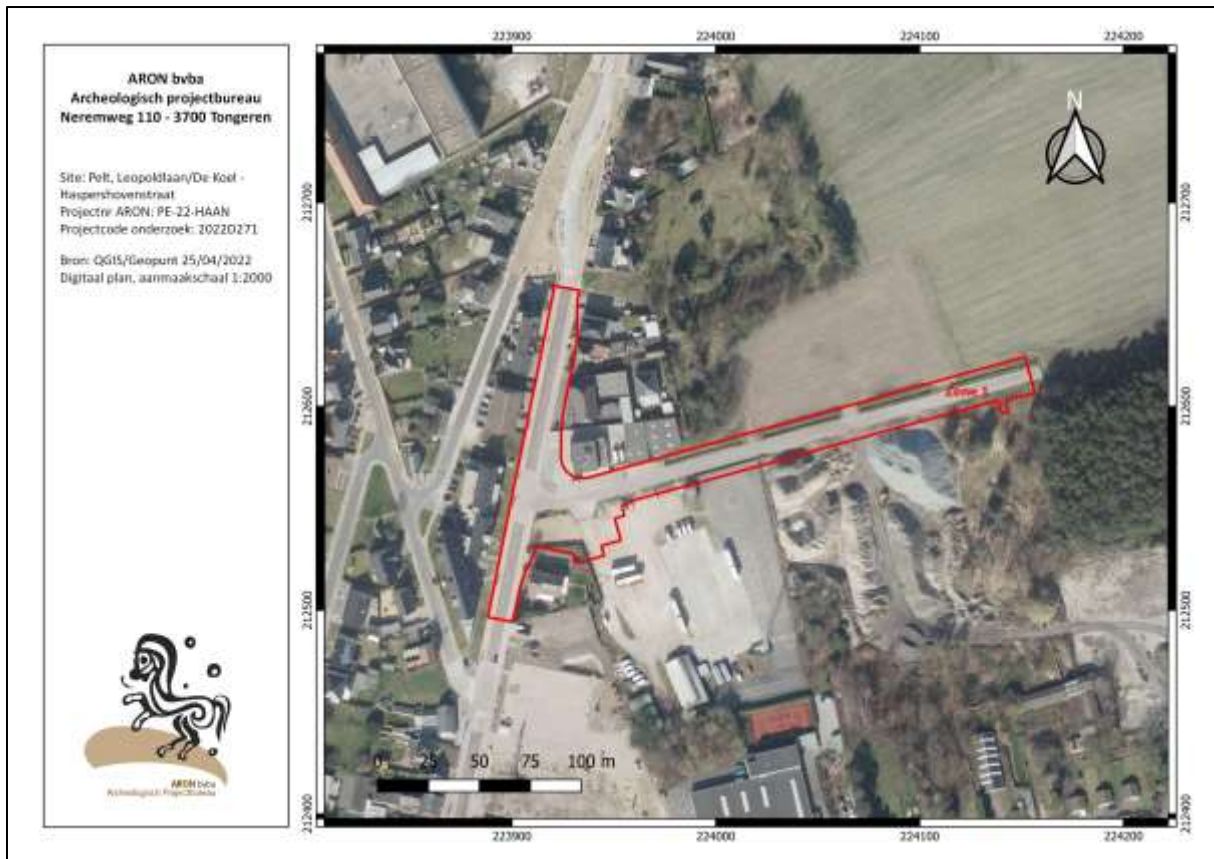
Afb. 5a: Kleurenorthofoto (meest recent, 2021), overzicht, met aanduiding van zone 1 en 2 (rood).

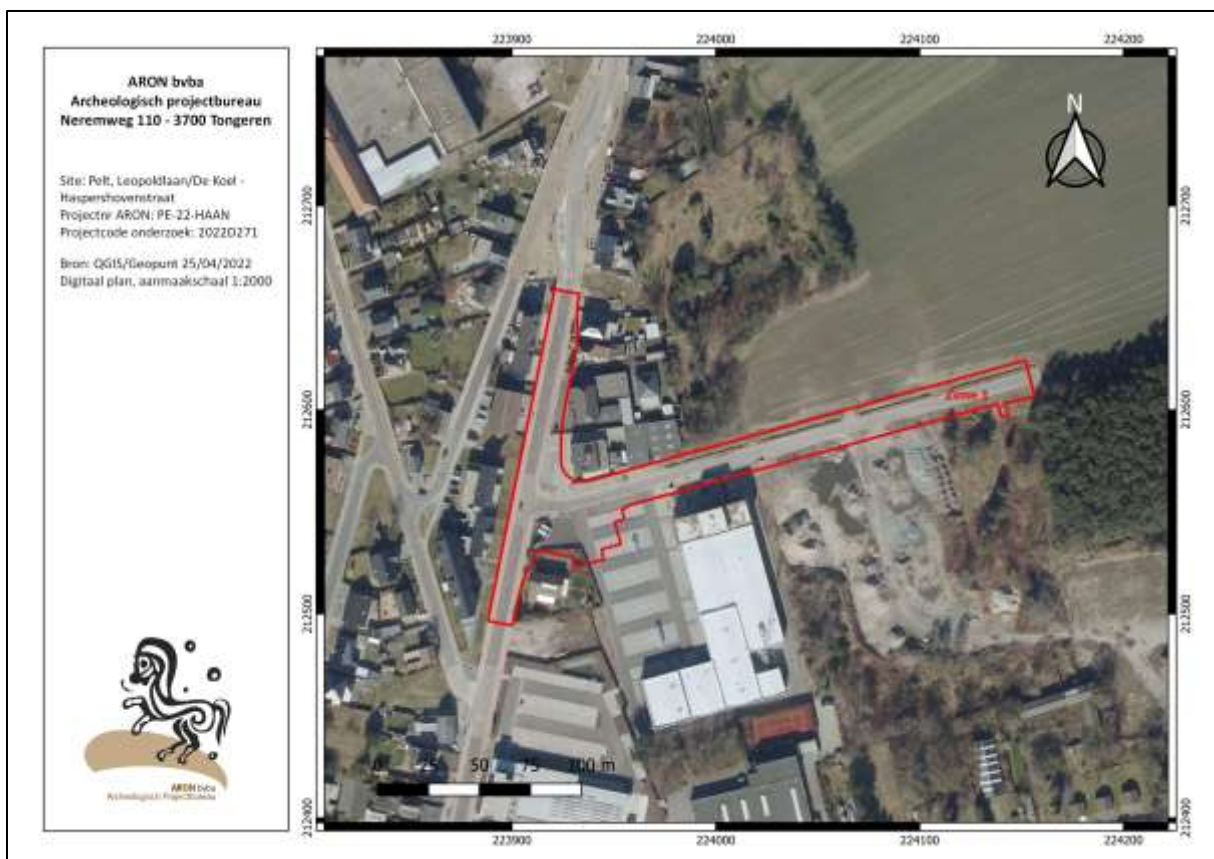
Afb. 5b: Kleurenorthofoto (meest recent, 2021), detail, zone 1.

Afb. 5c: Kleurenorthofoto (meest recent, 2021), detail, zone 2.

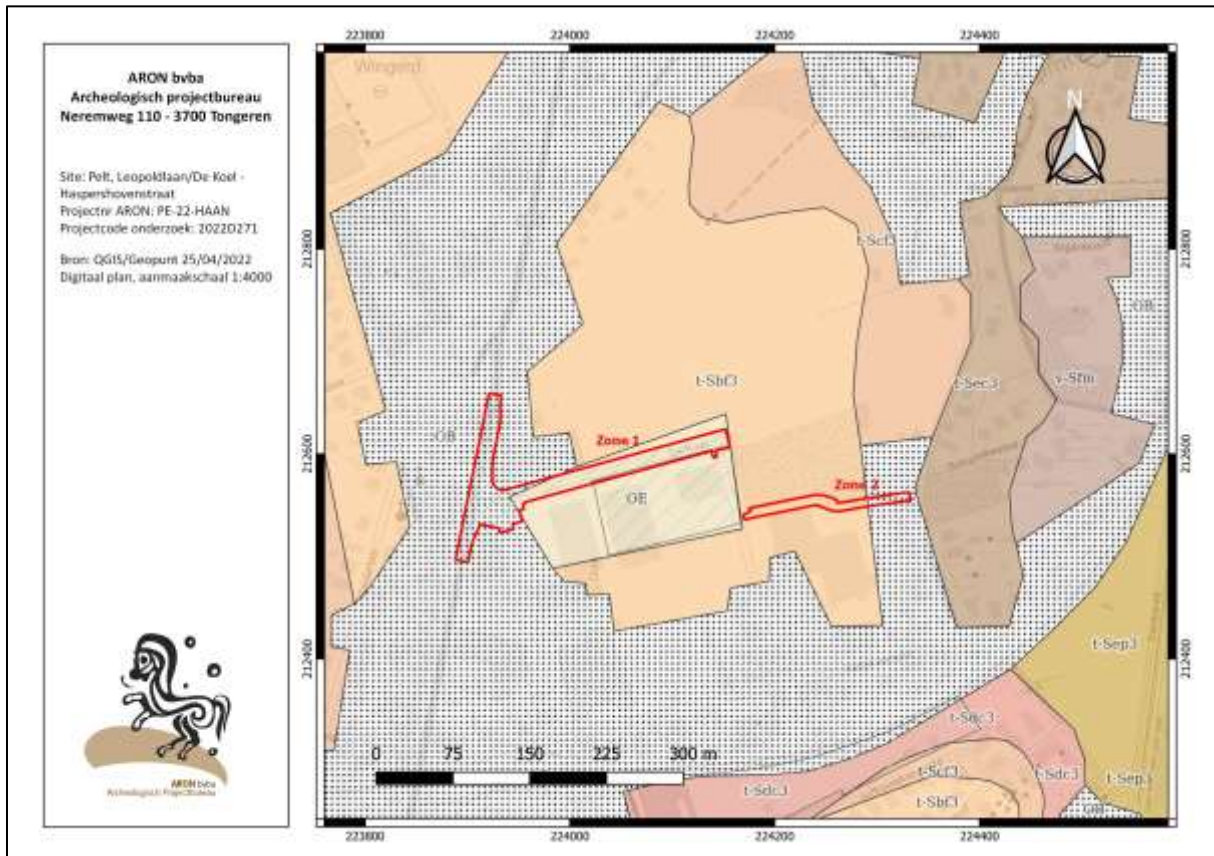
Afb. 6: Kleurenorthofoto 2014 met aanduiding zone 1 (rood).

Afb. 7: Kleurenorthofoto 2015 met aanduiding zone 1 (rood).

Op de bodemkaart (Afb. 8) wordt het westelijke deel van zone 1 en het oostelijke deel van zone 2 ingenomen door een OB-bodem. Het gaat hierbij om bebouwde zones, waarin het oorspronkelijk bodemprofiel door ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd is.⁹ Het oostelijke deel van zone 1 wordt volledig aangeduid als OE-bodem, die alle uitgegraven gronden omvat. Een deel van deze zone, net ten zuiden van het projectgebied, werd bij ministerieel besluit aangeduid als gebied waar geen archeologie meer te verwachten valt (Afb. 8 en 9, zwart/blauw gearceerd).

De rest van zone 2 wordt als t-Sbf3 bodem gekarteerd. Het betreft een droge humus-ijzerpodzol met weinig uitgesproken ontwikkeling. De B-horizont is bruinachtig en weinig diep ontwikkeld (tot 30-40 cm). De ondergrond is roestig gevlekt op meer dan 980 cm diepte.¹⁰

Afb. 8: Bodemkaart met afbakening van het onderzoeksgebied in het rood en de gebieden waar geen archeologie meer te verwachten is (zwart/blauw).

2.2 Archeologische situering

Een deel van het projectgebied (zone 1) maakt reeds deel uit van de archeologienota opgemaakt door *HAAST bvba* in 2018 m.b.t. de ontwikkeling van het terrein ten noorden van De Koel en die door het Agentschap Onroerend Erfgoed op 28-11-2018 in akte werd genomen onder ID 9288 (CAI 226266).¹¹ Het betreft hierbij een deel ter hoogte van de weg De Koel en de aansluiting met de Leopoldlaan (Afb. 9, bruin gearceerd). Beide zones werden als verstoord beschouwd (Afb. 10, rood).¹² De resterende zone werd verder onderzocht, in eerste instantie door

⁹ Van Ranst ea. 2000.

¹⁰ Baeyens 1975, 46.

¹¹ Van de Konijnenburg 2018; <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/9288>

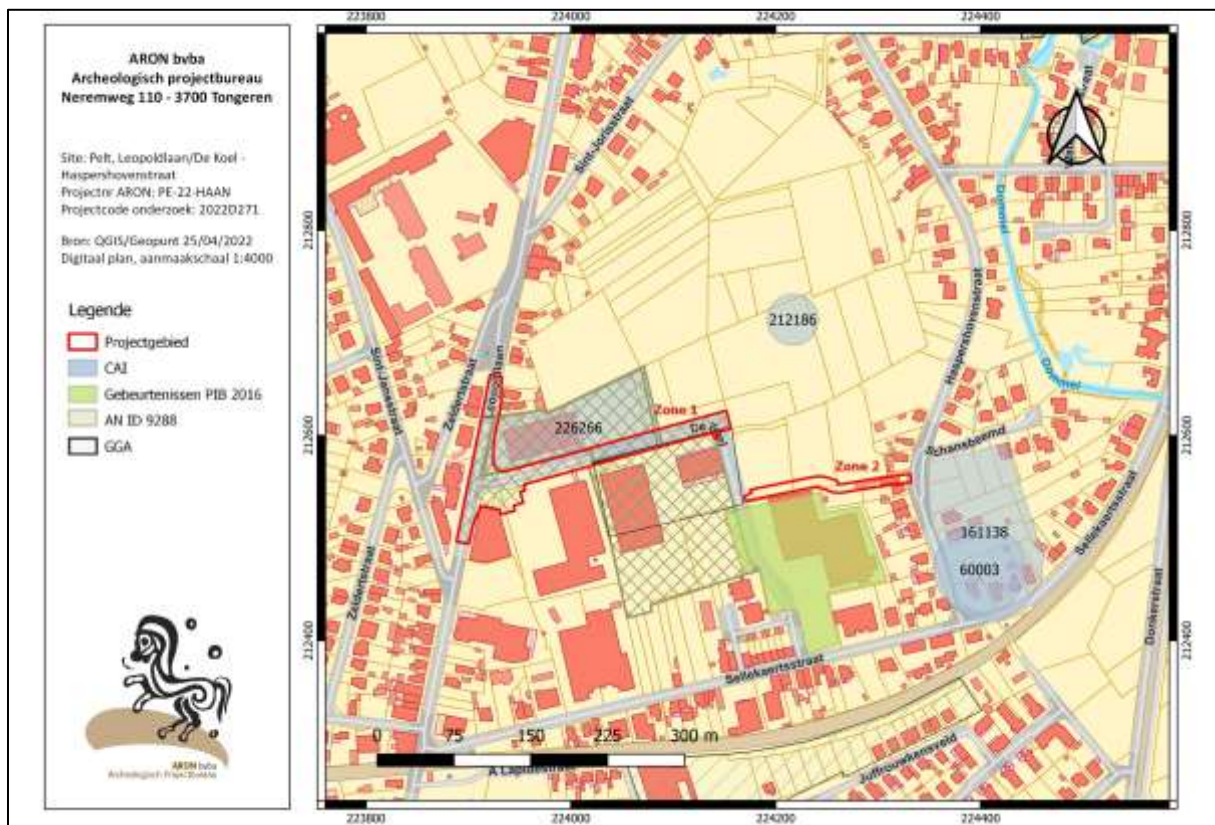
¹² Voor het onderzoeksterrein werd wel een vervolgonderzoek in de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek, optioneel gevolgd door proefsleuven, voorzien in het noordoostelijke deel. Deze optionele proefsleuven dienen in westelijke richting doorgetrokken worden om de verstoorde zone te controleren.

middel van een landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek.¹³ Een zone van 2660m² werd afgebakend om vlakdekkend op te gegraven. De 49 geregistreerde sporen bewezen een gebruik van het plangebied tijdens de 19de en 20ste eeuw. De kern van de bewoning is waarschijnlijk ten noorden van het plangebied te vinden. Eén ouder spoor geeft aan dat er ook tijdens een eerdere fase (prehistorie-Romeins) menselijke activiteit was in (de buurt van) het plangebied.¹⁴

Naar aanleiding van de ontwikkeling van de omgeving rondom werd ook in 2016, op een ca. 1,2 ha groot gebied een landschappelijk bodemonderzoek en archeologische prospectie met ingreep in de bodem (cfr. proefsleuvenonderzoek) nodig geacht door het Agentschap Onroerend erfgoed (*Afb. 9, groene polygoon*). Tijdens het onderzoek, uitgevoerd door *ARCHEBO*, werden echter geen archeologisch interessante sporen aangetroffen. Hierdoor werd de archeologische waarde van het terrein als gering ingeschat.¹⁵

Voor het terrein ten westen hiervan werd in de archeologienota met ID 13878¹⁶ geen verder onderzoek noodzakelijk geacht.

Het onderzoeksgebied ligt verder wel in de onmiddellijke omgeving van drie archeologische vindplaatsen: **CAI-locaties 60003, 161138 en 212186** (*Afb. 8, Blauw*). **CAI 161138** duidt op de locatie van de Hoverseindeschans/Molenvenseschans. In het zuiden van deze locatie geeft **CAI 60003** de locatie weer van een kringgreppel (grafheuvel), de datering hiervan is onbepaald. **CAI 212186** duidt op een metaaldetectievondst van een zilveren denarius uit de periode 79-78 v. Chr.

Afb. 9: GRB met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood), de bekrachtigde archeologienota's (bruin gearceerd), zone Prospectie met ingreep in de bodem 2016 (zie Claesen ea.2016/gebeurtenis, groen), CAI-locaties (lichtblauw), en gebieden waar geen archeologie meer te verwachten is (zwart).

¹³ Pepermans e.a. 2019.

¹⁴ Mestdagh 2020.

¹⁵ Claesen ea. 2016.

¹⁶ Verrijckt ea. 2020.

Afb. 10: Overzichtsplan zone AN ID 9288 met aanduiding van de verstoorde zones (rood), die samenvallen met delen van het projectgebied (zie Van de Konijnenburg 2018, Bijlage 22).

2.3 Impact van de bodemingrepen

De huidige bodemingreep neemt een totale oppervlakte van ca. 9.110 m² in. De geplande bodemingrepen kunnen worden onderverdeeld in twee projectzones:

Zone 1. Leopoldlaan – De Koel: 7.610 m²

Zone 2. Haspershovenstraat: 1.500 m²

De ingrepen in **zone 1** vinden plaats op een terrein dat vandaag quasi volledig wordt ingenomen door wegenis, verhardingen en nutsleidingen. Er kan hierbij worden aangenomen dat mogelijk oorspronkelijk aanwezig waardevol archeologisch erfgoed door de recente bodemingrepen reeds verstoord is. Bijkomend moet opgemerkt worden dat het oostelijke deel van deze zone op de bodemkaart als OE-bodem wordt aangeduid.

Zone 2 is in het oosten bebouwd en hier zo vermoedelijk ook grotendeels verstoord. Het westelijke deel wordt momenteel als bos ingenomen. De geplande bodemingrepen in deze zone reiken tot een diepte van ca. 40 cm. Op te merken hierbij is evenwel dat de geplande bodemingreep een lijntraject betreft, waarbij slechts een afstand van ca. 100 m onverstoord lijkt.

2.4 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvraag werd tijdens het bureauonderzoek behandeld:

Welke doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader leidt tot de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling? Beschrijf dit aspect.

De aard van de werken in confrontatie met de recente ontwikkeling maakt duidelijk dat verder onderzoek met hoge waarschijnlijkheid niet zal leiden tot kenniswinst.

Het feit dat zone 1 reeds volledig verstoord is door de aanleg van de huidige wegenis, verhardingen en nutsleidingen, maakt dat het potentieel op kennisvermeerdering hier erg gering is.

Het potentieel wordt groter ingeschat voor zone 2. Op te merken hierbij is evenwel dat de geplande bodemingreep een lijntraject betreft, waarbij slechts een afstand van ca. 100 m onverstoord lijkt. Ook deze zone is immers in het oosten bebouwd en zo vermoedelijk reeds (groten)deels verstoord. Het westelijke meest onverstoorde deel sluit verder net ten noorden aan bij een terrein dat in 2016 reeds archeologisch werd onderzocht. Tijdens het onderzoek, uitgevoerd door *ARCHEBO*, werden geen archeologisch interessante sporen aangetroffen. Hierdoor werd de archeologische waarde van het terrein als gering ingeschat.¹⁷

Verder onderzoek zal in het kader van de toekomstige werken daarom met hoge waarschijnlijkheid niet leiden tot kenniswinst.

¹⁷ Claesen ea. 2016.

2.5 Datering en interpretatie

Het onderzoeksgebied omvat twee zones. Zone 1 wordt volledig ingenomen door wegnis (incl. nutsleidingen). Het terrein bevat daarom vnl. recente verstoringen. Bijkomend kan worden aangenomen dat het oostelijke deel van het terrein in het verleden reeds werd afgegraven. Ook zone 2 is in het oosten, door de bouw van een woonhuis, verstoord.

3. Samenvatting

Voorliggende archeologienota is een aanvulling op de archeologienota die gemeld werd op 06/12/2019 en door Onroerend Erfgoed in akte werd genomen onder ID 13228.¹⁸ Deze archeologienota behandelde de resultaten van het vooronderzoek uitgevoerd naar aanleiding van uit te voeren werken met betrekking tot de heraanleg van het kruispunt De Koel met de Leopoldlaan. Aangezien de projectzone werd vergroot met de aanleg van een tijdelijke ontsluitingsweg Haspershovenstraat, wordt een nieuwe archeologienota opgemaakt.

De huidige bodemingreep neemt een totale oppervlakte van ca. 9.110 m² in. De geplande bodemingrepen kunnen worden onderverdeeld in twee projectzones:

Zone 1. Leopoldlaan – De Koel: 7.610 m²

Zone 2. Haspershovenstraat: 1.500 m²

Het feit dat zone 1 reeds volledig verstoord is door de aanleg van de huidige wegenis, verhardingen en nutsleidingen, maakt dat het potentieel op kennisvermeerdering hier erg gering is.

Het potentieel wordt groter ingeschat voor zone 2. Op te merken hierbij is evenwel dat de geplande bodemingreep een lijntraject betreft, waarbij slechts een afstand van ca. 100 m onverstoord lijkt. Ook deze zone is immers in het oosten bebouwd en zo vermoedelijk reeds (groten)deels verstoord. Het westelijke meest onverstoorde deel sluit verder net ten noorden aan bij een terrein dat in 2016 reeds archeologisch werd onderzocht. Tijdens het onderzoek, uitgevoerd door *ARCHEBO*, werden geen archeologisch interessante sporen aangetroffen. Hierdoor werd de archeologische waarde van het terrein als gering ingeschat.¹⁹

Verder onderzoek zal in het kader van de toekomstige werken daarom met hoge waarschijnlijkheid niet leiden tot kenniswinst. De uitvoer van een vervolgonderzoek is kosten-baten te duur waardoor geen maatregelen moeten genomen worden.

¹⁸ Van de Staey e.a. 2019. <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/13228>.

¹⁹ Claesen ea. 2016.

BIBLIOGRAFIE

BAEYENS L. (1975) *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Overpelt 32^E en Neerpelt 19E*, Brussel.

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

CLAESEN J., VAN GENECHTEN B. & VAN DE KONIJNENBURG R. (2016) Archeologische prospectie met ingreep in de bodem: *Overpelt – Vatana (Archebo-Rapport 2016/21)*, Kortenaken.

<https://oar.onroerendergoed.be/publicaties/ROEV/3679/ROEV3679-001.pdf>

DEEBEN J. & RENSINK E. (2005), Het Laat-Paleolithicum in Zuid-Nederland, In: Deeben et al. (eds.), *De Steentijd van Nederland, Archeologie* 11/12, 171-199.

MESTDAGH B. (2020) *Archeologische opgraving Verslag van resultaten Eindverslag Pelt Leopoldlaan (prov. Limburg)*, Ingelmunster.

PEPERMANS J. & BARTHOLOMIEUX B. (2019) *Nota Verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek Pelt Leopoldlaan (prov. Limburg)*, Ingelmunster;

VAN DE KONIJNENBURG R. (2018) *Overpelt, Leopoldlaan 44-52/De Koel (Haast-Rapport 2018/57)*, Bree.

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/9288>

VAN DE STAET I. & DRIESEN P. (2019) *Archeologienota Overpelt, kruispunt Leopoldlaan-De Koel. Herinrichting kruispunt (Aron Rapport 821)*, Tongeren. <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/13228>.

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

VERHOEVEN M., ELLENKAMP G.R. & KEIJERS D.M.G. (2010) Een archeologische verwachtings –en beleidsadvieskaart voor de gemeente Echt-Susteren. Deelrapport II: Landschap en archeologie, *RAAP-rapport* 1951, 87 en 101.

VERRIJCKT J. & VERMEERSCH J. (2020) *Archeologienota Pelt, De Koel*

<https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/13878>

Websites:

cartoweb.be

dov.vlaanderen.be

klip.vlaanderen.be

<http://cai.onroerendergoed.be>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695¶m=inhoud&ref=search>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317¶m=inhoud&ref=search>

<https://geo.onroerendergoed.be/>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten>

<https://inventaris.onroerendergoed.be/thesaurus>

https://www.onroerendergoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

https://www.onroerendergoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf

https://www.onroerendergoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

www.cartesius.be

www.geopunt.be

www.ngi.be

www.onroerendergoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

